

DOI <https://doi.org/10.36074/PrOsvita.issue2.010>

**Кашина Ганна Сергіївна<sup>1</sup>, Макієвський Олексій Іванович<sup>2</sup>,  
Бараник Зоя Павлівна<sup>3</sup>, Громоздова Лариса Василівна<sup>4</sup>,  
Лисечко Євгеній Генріхович<sup>5</sup>**

**1.** доктор педагогічних наук, доцент,  
завідувач кафедри інтелектуальних систем і цифрових технологій  
*Академія паці, соціальних відносин і туризму, УКРАЇНА*  
**ORCID ID: 0000-0002-2829-9847**

**2.** кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра інтелектуальних систем і цифрових технологій  
*Академія паці, соціальних відносин і туризму, УКРАЇНА*  
**ORCID ID: 0000-0002-7332-0289**

**3.** доктор економічних наук, професор, кафедра математичного моделювання та статистики  
*ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана», УКРАЇНА*  
**ORCID ID: 0000-0002-9753-4572**

**4.** кандидат економічних наук, PhD, професор,  
кафедра інтелектуальних систем і цифрових технологій  
*Академія паці, соціальних відносин і туризму, УКРАЇНА*  
**ORCID ID: 0000-0002-4077-9229**

**5.** аспірант кафедри математичного моделювання та статистики  
*ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана», УКРАЇНА*  
**ORCID ID: 0009-0004-9517-9644**

## **Інформаційний web-ресурс системи дистанційної освіти дорослих: досвід роботи в екстремальних умовах**

**АНОТАЦІЯ.** В сучасний період йде активна робота з впровадження та розвитку дистанційної андрагогічної освіти в Україні. Це зумовлено багатьма факторами. Основний поштовх тотального впровадження дистанційної освіти для дорослих дала пандемія COVID-19, що змусила працювати в екстремальних умовах, досягати виконання навчальних програм за допомогою електронного інформаційного ресурсу, дистанційних технологій навчання. Після пандемії, війна поставила новий виклик для розвитку дистанційної освіти в андрагогіці України.

Система підготовки та перепідготовки кадрів, «Університет третього покоління», що існували на базі Національного авіаційного університету у м. Київ, основна мета якої – підвищення рівня конкурентоздатності і соціального самозахисту населення на ринку праці, - з початком пандемії COVID-19 радикально реформували методичне забезпечення навчального процесу для дорослих, зробив акцент на використання WEB-ресурсу, інтелектуальних технологій навчання. Досвід андрагогіки, що є отриманим в умовах форс-мажору пандемії стає корисним зараз, коли війна несе постійну загрозу життю здобувачів освіти.

**КЛЮЧОВІ СЛОВА:** андрагогіка; дистанційна освіта; інформаційний ресурс; web-ресурс; екстремальні умови.

DOI <https://doi.org/10.36074/PrOsvita.issue2.010>

**Anna Kashina<sup>1</sup>, Oleksiy Makievsky<sup>2</sup>, Zoya Baranik<sup>3</sup>,  
Larisa Hromozdova<sup>4</sup>, Yevhenii Lysechko<sup>5</sup>**

**1.** Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,  
Head of the Department of Intelligent Systems and Digital Technologies  
*Academy of Labor, Social Relations and Tourism, UKRAINE*  
**ORCID ID: 0000-0002-2829-9847**

**2.** Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the  
Department of Intelligent Systems and Digital Technologies  
*Academy of Labor, Social Relations and Tourism, UKRAINE*  
**ORCID ID: 0000-0002-7332-0289**

**3.** Doctor of Economic Sciences, Professor, Department of Mathematical Modeling and Statistics  
*Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, UKRAINE*  
**ORCID ID: 0000-0002-9753-4572**

**4.** Candidate of Economics, PhD, Professor, Department of Intelligent Systems and Digital Technologies  
*Academy of Labor, Social Relations and Tourism, UKRAINE*  
**ORCID ID: 0000-0002-4077-9229**

**5.** PhD Student at the Department of Mathematical Modeling and Statistics  
*Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, UKRAINE*  
**ORCID ID: 0009-0004-9517-9644**

## Information web-resource of the distance education system for adults: experience of working in extreme conditions

**ABSTRACT.** In the modern period, there is active work on the implementation and development of distance andragogical education in Ukraine. This is due to many factors. The main impetus for the total implementation of distance education for adults was given by the COVID-19 pandemic, which forced to work in extreme conditions, to achieve the implementation of educational programs with the help of electronic information resources, distance learning technologies. After the pandemic, the war posed a new challenge for the development of distance education in andragogy in Ukraine. The system of training and retraining of personnel is aimed at increasing the level of

competitiveness and social self-protection of the population in the labor market. The system of training and retraining of personnel, the "University of the Third Generation", which existed on the basis of the National Aviation University in the city of Kyiv, radically reformed the methodological support of the educational process for adults when the COVID-19 pandemic arose. Andragogic education emphasized the use of WEB resources, intellectual learning technologies. The experience of andragogy, which is obtained in the conditions of force majeure of the pandemic, becomes useful now, when the war carries a constant threat to the lives of students.

**KEYWORDS:** *andragogy; distance education; information resource; web-resource; extreme conditions.*

 РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

**Постановка проблеми.** В останній час в усьому світі активно просувається ідея безперервного навчання, освіти впродовж життя. Андрагогічні аспекти пронизують усі сфери освіти. Не виключенням стала і професійна освіта (за спеціалізаціями). Так, наприклад, потужний Національний університет «Львівська політехніка», у програму підготовки докторів філософії в галузі Освіта/Педагогіка за спеціальністю «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», шифр 9.015.00.00, включил надання знань з «основ андрагогічної парадигми у сучасній освіті, підходів до забезпечення освітньої діяльності дорослих упродовж життя, шляхів реалізації компетентнісного, комунікативного, контекстного та задачного підходів у формальній, неформальній та інформальній освіті дорослих» [1].

Освіта дорослих, як будь-якої соціальний інститут, відповідає попиту суспільства. Одночасно, вона є особливою складовою частиною системи освіти, що має своїм призначенням задоволення потреб і очікування різних груп дорослих людей, які подолали вік базового навчання.

Вісна 2020 та зима 2022 років: пандемія COVID-19, тотальний карантин та воєнне вторгнення Росії, - додали системі освіти для дорослих багато нових проблем, а саме: негайної адаптації теоретичних і методологічних засад к проведенню занять в умовах карантину COVID-19 та екстремальної воєнної ситуації.

**Аналіз досліджень і публікацій.** В сучасних зарубіжних наукових виданнях є висвітленим досвід народної освіти, що здобула розвиток в Скандинавії, де ціниться креативність і розвиток творчих здібностей людини третього віку, що досліджені Кеном Рубенсоном (2001) [3]; цікаві та обгрунтовані ідеї щодо різних форм організації занять і використання інформаційного ресурсу пропонуються молодимі науковцями в Україні, серед яких Руслана Преснер (2016) [4]. Дослідження тривають, на що є об'єктивні передумови, серед яких велика загроза життю здобувачів освіти із-за військових подій та стихійних лих. Екстремальною ситуацією для

андрагогики України стало COVID-19: цієї проблемі, мобілізації інформаційного ресурсу для організації дистанційного навчання дорослих присвячена праця Ірини Дейнеги, Лариси Громоздової, Валерії Ковач (2020) [2]. Екстремальні ситуації повсякденно створює військова агресія : обмін досвідом виживання , потребує негайного висвітлення на сторінках наукової літератури.

**Мета роботи.** Метою даної статті є доведення до читацької аудиторії авторського андрагогічного досвіду роботи по організації навчання та використанню інформаційного ресурсу в екстремальних умовах, що є актуальним в час військової агресії.

**Виклад основного матеріалу.** Останнє десятиріччя в світі характеризується появою таких нетрадиційних освітніх закладів як «Університети без стін», «школи гнучкого навчання», «Університети третього покоління». Набуває розвитку «освіта впродовж життя».

Система підготовки та перепідготовки кадрів, що існує на базі Національного авіаційного університету у м. Київ, на початку нового десятиріччя перебувала у стадії радикального реформування, основна мета якого – підвищення рівня конкурентоздатності і соціального самозахисту населення на ринку праці. В мирний час аудиторні заняття слухачів доповнюються виходом на бізнес-форуми, в ТПП України, в Міжнародний виставковий центр, зустрічами з успішними бізнесменами, що діляться досвідом отримання швидкого та високого кар'єрного росту [2].

Навчально-науковий інститут неперервної освіти (ННІНО), що створений на базі Національного авіаційного університету (НАУ) в місті Київ багато років провадить перепідготовку кадрів з числа слухачів, що направлені на навчання службою занятости, у тому числі осіб, переміщених з східних регіонів, що є тимчасово незанятими на ринку праці і потребують кваліфікаційної адаптації під запит ринку праці [2].

На базі ННІНО НАУ, у 2018 році був сформований «Університети третього покоління», за аналогом шведської народної освіти. Він

## ✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

ефективно функціонував довгий час, прагнучі відповідати на усі питання, що цікави або корисні для його слухачів [2].

Заняття провадились виключно фахівцями з науковими ступенями, що мають вітчизняне та європейське визнання.

З початком пандемії COVID-19, коли виникли екстремальні умови для організації навчальної підготовки дорослої аудиторії, зміни були потрібні і в роботі зі слухачами третього покоління та в системі перепідготовки кадрів. Автори цієї статті були у витоків цієї роботи, тому на сьогодні знають її ізнутри.

З труднощами, з великої інтенсивністю викладацької роботи, задача закінчення навчального року в умовах пандемії COVID-19 була вирішена.

Акцент був зробленим на застосування інформаційних технологій і дистанційного навчання. Цей вибір стався ефективним для підтримки навчального процесу.

В умовах форс-мажору, породженому карантинном з COVID-19, ефективною формою роботи стало інтерактивне спілкування шляхом електронного листування та роботи в Viber-групах, використання електронної платформи ZOOM для проведення дистанційних лекцій в он-лайн режимі [2]. Для контролю адміністрації за проведенням дистанційної освіти дорослих стали «Електронні щоденники», що були впроваджені професором Громоздовою Л. В. на курсах перепідготовки кадрів в ННІНО НАУ по дисципліні «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» [2].

Новим викликом, що потребує роботи в екстремальних умовах, стала військова агресія 2022 року. Досвід, що був отриманим під час COVID-19, слід інтерполювати на ситуацію сьогодення.

**Висновки та пропозиції.** Зараз відбувається значне розширення і інституціональна диверсифікація освітніх послуг дистанційної форми, у тому числі для аудиторії дорослого здобувача освіти. Отримані результати з практичної андрагогіки щодо оптимального використання інформаційного ресурсу в період COVID-19 є корисними для педагогів-практиків, особливо, на випадки форс-

мажорних обставин в освіті для дорослих, для адміністративного контролю за навчальним процесом. Цей досвід є актуальним і корисним для роботи в дистанційній освіті дорослих під час війни. Однак, слід працювати на сталий розвиток системи. Незважаючи на важку ситуацію в країні слід створювати якісно нові моделі побудови системи навчання дорослих, що орієнтовані на прогресивні інноваційні інформаційні технології, включаючи «штучний інтелект».

 **РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ**

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

**REFERENCES:**

- [1] <https://directory.lpnu.ua/majors/dta/9.015.00.00/51/2020/ua/full>
- [2] Deineha, I., Hromozdova, L., Kovach, V. (2020). Realities of practical andragogy in the condition of the covid-19 pandemic: migration pedagogy in Ukraine. Scientific journal «Sciencerist Pedagogical Education» Vol 5(38). PC «Technology center» pp 4-11.
- [3] Rubenson, K. (2001). The Swedish Adult Education Initiative: from recurrent education to lifelong learning, in D. Aspin, J.D. Chapman, M. Hatton & Y. Sawano (Eds) International Handbook of Lifelong Learning. Dordrecht: Kluwer.
- [4] Преснер, Р. (2016). Форми освіти дорослих у системі післядипломного навчання. Журнал Актуальні питання гуманітарних наук. Вип.15, с.408-413.